

OVERVEJ TIDLIG HØST FOR AT IMØDEKOMME EN REGNFULD SOMMER

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Statistisk set har der ofte været en våd høstperiode i Danmark. Hvilke muligheder er der for at reducere omkostningerne i disse tilfælde?

KONKLUSION

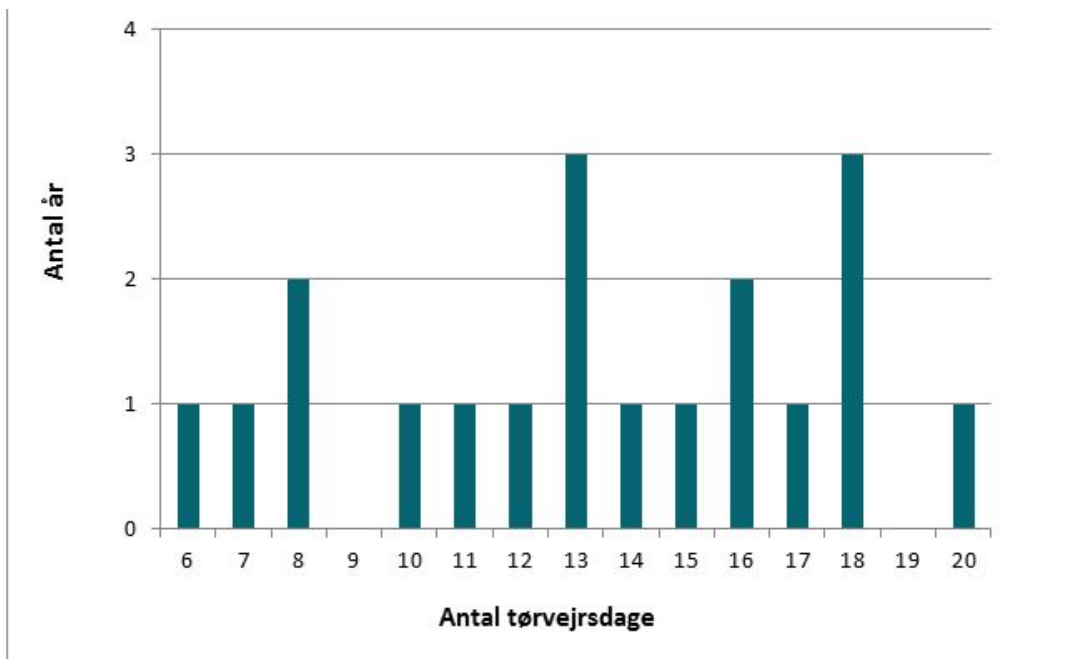
Efter en våd høstperiode som mange oplevede i 2015, er det oplagt at overveje, hvordan høsten skal gribes an fremover, herunder at erhverve sig en større mejetærsker. Overvej muligheden for tidlig høststart, samt flere andre virkemidler.

ARTIKEL

Dette og tidligere års erfaringer med dårligt høstvejr og problemer med at få høsten i hus, samt store omkostninger til tørring af korn, får mange landmænd til at overveje, hvordan disse problemer kan håndteres i fremtiden. Eksempelvis kan en større mejetærsker forkorte høstperioden, men det er dog ikke i alle situationer den mest omkostningseffektive løsning.

Årene med dårligt høstvejr er frustrerende og stressende, da det kan ødelægge en i øvrigt lovende kornavl, og den frustration udløser i nogle tilfælde irrationelle beslutninger. Men hvordan har høstvejret i virkeligheden set ud de seneste 19 år? Hvordan fordeler antallet af regnvejrsg dage og tørvejrsg dage sig i august måned?

Antal tørvejrsg dage i august måned de sidste 19 år

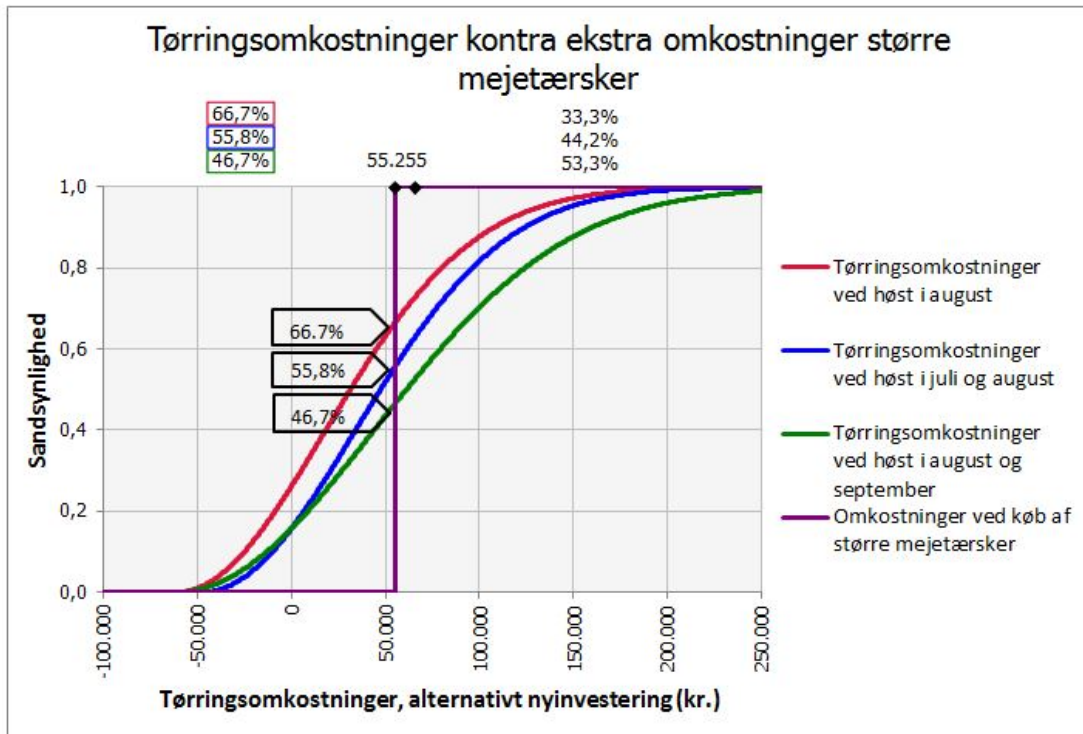
Figur 1. Antal tørvejrsgage i august måned fra 1997 til 2015, Østjylland. Kilde: DMI. Nedbør under $\frac{1}{2}$ mm pr. dag defineres som en tørvejrsgage.

I gennemsnit kan der på landsplan beregnes 13,3 tørvejrsgage i august, hvilket stemmer godt overens med at vi regner med et gennemsnit på 140 – 150 timers gode høsttimer til rådighed pr. høstår ved 10 – 11 timers høst pr. dag. En tørvejrsgage er ikke altid en høstdag, hvis der dagen før er kommet store mængder regn, men omvendt kan en dag med en lille nedbørsmængde om natten eller en tidlig morgen godt udvikle sig til en høstdag op ad dagen.

Er man ikke helt tryk ved i gennemsnit kun at have ca. 13 tørvejrsgage pr. år i august måned, og vil man helst undgå at investere i en større mejetærsker, kan man overveje at starte høsten eksempelvis en uge tidligere, end man normalt ville gøre det, forudsat at afgrøden er moden nok til høst. Kornet kan vel realistisk set høstes uden betydelige udbyttetab fra det når ned under ca. 20 pct. vand. Indlemmer man de sidste syv dage i juli i høstperioden og hele august måned, giver det 16 tørvejrsgage i gennemsnit de seneste 19 år. Til gengæld må man acceptere, at kornet i den første uge af høsten har et højere vandindhold. Antallet af tørvejrsgage i perioden 1997 til 2015 har i august måned svinget fra 6 til 20 dage, og tages den sidste uge af juli med, har det i samme periode svinget fra 9 til 25 dage. Ofte startes høsten i juli måned, men i eksemplet er anvendt august som den mest "normale" høstmåned, og det har ringe betydning for det, eksemplet skal illustrere.

En stikprøve i Østjylland har vist, at mejetærskere i gennemsnit kører ca. 170 timer eller omkring 17 dage pr. år. I den efterfølgende beregning forudsættes det derfor, at man på 17 høstdage kan få kornet i hus med et vandindhold på omkring 15 pct. Omregner man færre eller flere høstdage end 17 dage til henholdsvis vandprocenter på under 15 pct. eller over 15 pct., kan man beregne tørringsomkostningerne ved "normal" høstperiode i august måned, og ved udvidet høstperiode inkl. de sidste 7 dage af juli. Der er også regnet på tørringsomkostningerne, hvis høsten strækker sig en uge ind i september måned, som den mange steder har gjort i år.

Således viser figur 2 tørringsomkostningerne ved normal, tidlig og sen høst på basis af de sidste 19 års vejrlig i de nævnte perioder, estimeret til anslåede vandprocenter. Disse omkostningsfordelinger er i figuren sammenlignet med omkostningerne ved køb af en større mejetærsker med henblik på at forkorte høsttiden med ca. en uge.

Figur

2. Tørringsomkostninger ved normal, tidlig og sen høst sammenholdt med omkostninger ved køb af større mejetærsker. Varmekilden ved tørring er olie.

Figuren viser at med den givne historiske sammensætning af tørvejrdsdage i høstperioden, vil det med størst sandsynlighed (66,7 pct. og 55,8 pct.) kunne betale sig at tørre kornet ved normal og tidlig høst fremfor at købe en større mejetærsker (55.000 kr. år 1). Vælger man at forlænge høsten ind i september måned fremfor at starte tidligt, vil tørringsomkostningerne kun i 46,7 pct. af tilfældene være under omkostningerne ved køb af en større mejetærsker. Fyres der med halm i stedet for, som i det viste eksempel, med olie, vil omkostningerne til tørring i alle tilfælde være lavere end de ekstra omkostninger ved køb af en større mejetærsker. Anvendes der udelukkende uopvarmet luft til tørring, overstiger omkostningerne til tørring ved sen høst omkostningerne ved køb af en større mejetærsker.

Beregningsen gælder under forudsætning af, at høsten normalt falder indenfor en periode på godt fire uger, i dette eksempel august. Det må samtidig antages, at man med den nuværende høstkapacitet kan klare høsten på ca. 17 dage, og at en ønsket reduktion af høstdagene vil kræve en ny investering. Der er i beregningen forudsat, at kornet lagres og tørres i en stålsilo med omrøring. I beregningen regnes der på et areal, der kan klares med en 20 fods mejetærsker, der alternativt overvejes erstattet med en 25 fods mejetærsker. Det er meromkostningen år 1 ved opgraderingen til en 25 fods mejetærsker, der indgår i figur 2.

Såfremt man på grund af de viste beregninger fravælger køb af en større mejetærskerat, kan man overveje andre løsninger til håndtering af høstår med mange nedbørsdage:

- Et ændret sædskifte med henblik på at udvide høstperioden
- Deling af høstkapacitet med naboerne, eventuelt gennem en mejetærskerbørs
- Investering i et tørringsanlæg, eksempelvis som nævnt i beregningen